

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 0602

DOM
2015-06-09
Stockholm

Mål nr
M 4929-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2015-05-13 i mål nr M 184-15, se bilaga

KLAGANDE

Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening

MOTPART

Ålands fiskförädling Sverige AB, 556844-2783
Fiskhamnsvägen 10
22710 Föglö
Åland

SAKEN

Avvisat överklagande

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens beslut om avvisning av Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförenings överklagande.

Dok.Id 1216542

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening (föreningen) har, som det får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens slutliga beslut att avvisa föreningens överklagande av miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen Västernorrland beslut den 11 december 2014 (dnr 551-4011-13 2282-137) om tillstånd till fiskförädling och tillerkänner föreningen klagorätt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Genom det överklagade beslutet avvisade mark- och miljödomstolen föreningens överklagande på den grunden att föreningen inte var en miljöorganisation enligt 16 kap. 13 § miljöbalken.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Av föreningens stadgar framgår att föreningens verksamhetsområde omfattar Nätraälven nedströms Fors kraftstation, Bjästatjärn, Fröstdalssjön, Gvalsjön, Skrikesjön, Svedejefjärden samt de bäckar inom Bjästa, Bredånger, Sörsvedje, Norrsvedje, Präbordet, Fröstdal och Skrike som har sina utlopp i nämnda vattendrag. Vidare framgår av stadgarna att föreningens syfte är att samordna fiskets bedrivande och fiskevården, att främja fiskerättshavarnas gemensamma intressen samt att upplåta fiskerätt till allmänheten. Medlemmar i föreningen är enligt stadgarna den som äger fastighet med fiskerätt i fiskevårdsområdet eller brukare i enlighet med lagen (1981:533) om fiskevårdsområden. Föreningen har vidare bland annat anfört, till stöd för sitt överklagande, att fisk som rymmer från odlingarna äter vildfiskens rom och ställer till problem i lekområdena samt att odlingskassar med fisk transporteras upp i fiskådran till Nätraälvsystemet, vilket bidrar till att fiskar rymmer. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att risken för påstådd påverkan på vildfisket i fiskevårdsområdet inte kan anses enbart teoretisk och obetydlig. Föreningen är därför att betrakta som berörd på sådant sätt att den har haft rätt att enligt 16 kap. 12 § miljöbalken överklaga beslutet om tillstånd.

Mark- och miljödomstolens beslut om avvisning av föreningens överklagande ska därför upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg, ordförande, och Vibeke Sylten, tekniska rådet Mikael Schultz (har inte deltagit i beslutet om prövningstillstånd) samt hovrättsassessorn Agneta Staff, referent.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT

2015-05-13
Meddelat i Östersund

Mål nr M 184-15

KLAGANDE

1. H B	7. Å N
2. P B	8. D S
3. Föreningen Rädda Höga Kusten	9. G T
4. M L	10. T V
5. Nedre Nätraälvens
fiskevårdsområdesförening	11. K Z
6. B N	

KLAGANDE OCH MOTPART

Ålands fiskförädling Sverige AB, 556844-2783
Fiskhamnsvägen 10
22710 Föglö
Åland

MOTPART

Länsstyrelsen Västernorrland
871 86 Härnösand

SAKEN

Fiskodling vid Mjältösundet, X i Kramfors kommun; nu fråga om avvisning

Dok.Id 225053

Postadress

Box 708
831 28 Östersund

Besöksadress

Storgatan 6

Telefon

063-15 06 00

E-post: mmd.ostersund@dom.se

www.ostersundstingsratt.domstol.se

Telefax

063-15 06 88

Expeditionstid

måndag – fredag
08:00-16:00

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2015-05-13

M 184-15

MARK-OCH MILJÖDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandena från H B, P B, M L, B N, Å N, D S, G T, T V, K Z, föreningen Rädda Höga Kusten och Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har var för sig yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet.

M L, T V och G T, B N, Å N, D S, H B, P B och K Z har förelagts att styrka sin talerätt. Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening och Föreningen Rädda Höga Kusten har förelagts att styrka sin talerätt samt inge behörighetshandlingar.

M L, T V och G T har inte avhörts.

B N och Å N har anfört i bl.a. följande. Deras dotter äger fastigheten Y. De har en skriftlig överenskommelse med C B att de båda får vistas i fritidshuset och därför anser de sig som sakägare.

D S har anfört bl.a. följande. Beslutet förstör hans möjligheter att bedriva friluftsliv och bada inom Höga Kustens innerskärgård. Deras fastighet Z ligger söder om Mjältösundet. Inte heller där kan hälsobringande morgondopp tas i rent vatten. Miljöbalken 16 kap 12 § ger honom rätt att överklaga Miljöprövningsdelegationens beslut.

H B har anfört bl.a. följande. Hennes föräldrar bor nära fiskodlingen. Det finns inga planer på att sälja fastigheten. Hon är alltså framtida ägare av fastigheten. Hon är där större delen av sin semester samt helger. Hon är delägare av skogsfastigheten Z där möjlighet till havsnära tomtavstyckning finns. Beslutet att tillåta fiskodlingen påverkar båda fastigheterna.

P B har anfört bl.a. följande. Han bor ca 15 km från fiskodlingen. Han har lidit mycket stor skada på grund av förändringarna som orsakats av övergödningen. Hans livskvalitet har försämrats dramatiskt när han inte kan bada, fiska, vistas efter

kusten och få den rekreation han behöver. Han vistas väldigt ofta ute efter kusten, periodvis tre till fyra gånger per vecka. Han ser sig berövad sin lagliga rätt att bedriva rörligt friluftsliv efter de kustnära stränderna. Stränderna blir nedsmutsade vilket gör att han inte kan fiska, bada eller vistas strandnära under sommar och höst. Stenarna är en mycket stor olycksrisk eftersom de på grund av algpåväxten har blivit såphala och livsfarliga att gå på.

K Z har anfört bl.a. följande. Hon är syster till **P N** som också är klagande i målet. Hennes morfar **Dr. E Å** byggde Harpagen Sund år 1936. Hela familjen kunde bada i det rena vattnet. Höga kusten har alltid varit ett naturskönt område som har lockat turister att bada, vandra och segla. Vattnet har numera blivit förorenade och luktar illa. Hon har haft vänner från Skottland på besök och de hade aldrig förr upplevt sådana föroreningar och sådan lukt. Ingen av dem kunde bada på grund av risken att bli sjuk av vattnet. Fiskodlingarna utgör en fara för båttrafiken. Hon har varit nära att förolyckas när ett rep från fiskodlingen fastnade i båtmotorn.

föreningen Rädda Höga Kusten har ingivit fullmakt, protokoll från styrelsemöte den 11 januari 2015 samt registreringsbevis. Av registreringsbeviset framgår att registreringsdatum den 17 januari 2014. **N-E V** har i skrivelse den 6 maj 2015 uppgett att föreningen bildades i maj 2013 samt att föreningen har runt 550 medlemmar.

Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening har ingivit en skrivelse, samt protokoll från konstituerande möte med Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening daterat den 24 mars 2015. I telefonsamtal har **S J**, firmatecknare för föreningen uppgett att föreningen har ett fyrtiotal medlemmar.

SKÄL FÖR BESLUTET

De enskilda personerna

I 16 kap. 12 § miljöbalken stadgas bl.a. att överklagbara domar eller beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller

henne emot. Den som domen eller beslutet angår kallas för sakägare. Av motiven till nämnda bestämmelse (prop. 1997/98:45 del 1 s. 483 ff.) framgår bl.a. att det i miljöbalken bör finnas ett enhetligt sakägarbegrepp och inte göras skillnad om den överklagade frågan rör t.ex. vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet. Vidare framgår att det knappast är möjligt att direkt i lagtexten ange vem som är att anse som sakägare, dock att allemansrätt inte i något fall bör anses vara tillräcklig grund för att någon skall anses vara sakägare. Mark- och miljödomstolen finner heller inte att sakägarbegreppet omfattar någon som besöker närståendes fastigheter. H B har delvis anfört att hon överklagar i egenskap av framtida arvtagare till fastigheten X . Detta innebär endast ett eventuellt framtida förvärv varför hon inte kan anses vara sakägare till fastigheten X på det sätt som praxis kräver.

I NJA 2004 s. 590 II fastställde Högsta domstolen miljööverdomstolens beslut att avvisa ett överklagande av tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att utföra vågbrytare, anlägga brygga, muddra m.m. Klagandens fastighet låg inte i anslutning till den planerade anläggningen. Avståndet mellan den planerade anläggningen och klagandens fastighet var ca 700 meter. Högsta domstolen fann att den verksamhet som ansökan avsåg inte kunde anses beröra klaganden på sådant sätt att hon hade rätt att överklaga miljödomstolens dom.

Av klagandens svar till efterkommande av mark- och miljödomstolens föreläggande avseende rätt att överklaga miljöprövningsdelegationens beslut framgår att deras fastigheter är belägna mellan 8 och 15 km från fiskodlingarna. Mot denna bakgrund gör mark- och miljödomstolen bedömningen att klaganden inte riskerar att utsättas för olägenheter eller beröras av den planerade verksamheten på ett sådant sätt att de är berättigade att föra talan mot Miljöprövningsdelegationens beslut.

Mot bakgrund av det ovan anförda ska överklagandena avvisas.

Föreningarna

Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken får överklagbara beslut om tillstånd enligt miljöbalken överklagas av en ideell förening som

1. Har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
2. Inte är vinstdrivande,
3. Har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
4. Har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Särskilt beträffande föreningen Rädda Höga Kusten

Mark- och miljödomstolen konstaterar att föreningen Rädda Höga Kusten inte har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år.

Särskilt beträffande Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening

Inledningsvis konstaterar mark- och miljödomstolen att det är oklart hur länge Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening har bedrivit verksamhet i Sverige. S J och T J har i skrivelse daterad den 6 maj 2015 uppgett att föreningen bildades den 24 november 1986. Bifogat protokoll från konstituerande möte är dock daterat den 24 mars 2015. Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening har enligt uppgift från S J ett fyrtiotal medlemmar. Föreningen har inte anfört något som talar för att föreningen på annat sätt har allmänhetens stöd.

Sammanfattningsvis finner mark- och miljödomstolen inte att föreningen Rädda Höga kusten och Nedre Nätraälvens fiskevårdsområdesförening uppfyller förutsättningarna för att överklaga miljöprövningsdelegationens beslut. Överklagandena ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 1** (DV 430)

Överklagande senast den 3 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars-Göran Bennmarker, och tekniska rådet Ove Eriksson. Föredragande har varit beredningsjuristen Therese Fällgren.